

in naredi se dvakrat žvepleno-kislo apno, ki se v vodi lahko raztopi, ž njo vred v les vdere in pozneje z pomočjo zraka v mavec ali gips (žveplo-kislo apno) spremeni, ki se pa v vodi le malo ali nič ne raztopi in pozneje ne lahko iz lesa ne spravi. Tako pripravljane lesa, ki je dosti cenejša od vsakega drugega v ta namen priporočena je izvrstno sredstvo zabraniti, da les niti na suhem niti na mokrem ne začne gnjiti. Tako pripravljene lesa se mrčesje lahko ne lotijo in tudi ogenj se ga tako lahko ne prime, ker so se vse vnamljive snovi iz njega spravile in ker je vlakno z gipsom, ki je slab voditelj toplote, preplečeno.

M. Zeleni grah se vlaga, ako se za stari polič (0.7 litra) izluščenega graha vzame perišče stolčenega sladkora. Graha se vsuje v renico in ta na toplo ploščo umetnega ognjišča postavi. Kakor hitro se zapazi, da se spodnji grah začne ugrevati, se renica proč vzame in grah v nji pretrese in vse vkup zopet na toplo ploščo postavi. Tako se ravna, dokler se ves sladkor raztopi, in ves grah v skorjo iz sladkora zavije. Na to se grah izsuje na platno in prav redko na njem raztrese in na solnce sušit postavi. Vsak dan se mora pa grah večkrat premešati, dokler kakor kamen trd ne postane. Na to se grah vsuje v žakelje in na prozračnem prostoru do porabe hrani. Predno se rabi, se čez noč v mlačni vodi namaka.

Tržna novost. Izvažanje zrnja iz Avstrije v tuje dežele se je kaj živahno začelo gibati. Tujih kupcev se glasi vedno več. Ječmena gre največ v Württemberg, Baden in Alzacijo, pšenice pa na Bavarsko in Švicarsko. Meseca avgusta se je samo na tržišču v Beču pokupilo 600.000 meterskih ali novih centov ječmena in pšenice. To so nasledki rusko-turške vojske. Rusija in Rumunija nečete pa deloma tudi ne morete svojega zrnja izvažati.

Sejmovi na Štajerskem. 20. avgusta: sv. Juri na Pesnici, Kostrivnica, sv. Marija v puščavi, Pilštajn, Žetale; 24. aug. Arvež, sv. Dub na Šavnici, Čmurek, Rogatec, Slov. Bistrica, Laško, Velenje

Sejmovi na Koroškem. 21. aug: Lesnik; 24. aug: Nemški Plajberg, Feldkirchen, Brezinje, Labod, Št. Ožbalt; 27. aug. Črno; 29. aug: Presnica.

Dopisi.

Od Kapele pri Radgoni. Strah in groza objema človeka kedar premišluje, kako se raznovrstne hudobije med ljudstvom množijo. Koliko se o tem den za dnevom po novinah bere, koliko ubijstev, umorov, tatvin, goljufij itd. pa še se prigodi, ki se javno ne razglasujejo in so te znane samo v onih okolinah, gder so se pripetile. Če pri tem pogledamo na vrsto ljudi, med katero se v naših krajih

največ in najgorših hudobij dogodi, radostnega srca zapazimo, da se le malokdaj bere in prav po redkem čuje, da bi bil kmet ali v obče kak posestnik koga ubil ali okradel, ampak največ pokvarjenosti je med viničarstvom. Kmeta, svojega gospodarja, ima ta baža ljudi celó v svojih šakah. Ali o tem in o viničarski gizdi drugokrat. Za dnes naznanim umor, ki se je v noči od 29. na 30. jul. v naši fari dogodil. Morivec je viničar Mihael Strah. Rojen v Črešnjovcih hlapčeval je ta 27letni potepuh popred v raznih krajih. Pred 2 letoma postal je viničar v Janizbergu, se oženil, zapil vsaki zasluženi groš, potem pa svojo ženo v pijanosti brez vsega uzroka mnogokrat živinski pretepal in njo zadnjič v noči 29. p. m. zaklal. S prerezanim vratom šla je nesrečna reva še blizu 150 korakov pomoči iskat, ali obnemogla je in pred sosedovim pragom mrtva obležala, in tako tam na vročem solncu pred pragom 38 ur ostala, dokler ni prišel komisar iz Celja.

Hudobnika zgrabili so v Segovcih blizu Apač, kamor je po umoru zopet mlatit odšel, prignali ga v Radgono od ondot pa odpravili v Celje. Umor naznanil se je najpred občinskemu predstojniku g. J. Vebariču. Ta obče spoštovani mož in izvrsten narodnjak poda se taki na pot, in bil je že v pondeljek rano pred 5. uro v Radgoni, da priobči dotičnej oblasti, kaj se je zgodilo. Ali še le v torek po poldne prišel je komisar še z enim pisarjem iz daljnega mesta Celja. Zakaj iz Celja in ne iz Radgone? Ali pri gornje-radgonskih in različnih radgonskih oblastih nikogar ni, ki bi bil sposoben na tenko opaziti, kaj se je dalo videti, in verno opisati, kaj se je tam našlo? Zakaj jih pa plačujemo? Mar ta komisija iz Celja manje stane, kakor iz dvajstokrat bližje Radgone? Ali se znabiti celjski komisar in pisar ob svojem vozita? Zakaj se postave tako ne napravijo, da bi dežela manje stroškov imela?

Iz Ptujja. (O izdavanju Slomšekovih zbranih spisov) zamoremo poročati: založbo druge knjige: basnij, prilik in povestij“ prevzela je tiskarnica družbe sv. Mohora, in da se bo z tiskom takoj pričelo. G. urednik je bil ponudil ta drugi zvezek Slom. zbr. sp. slov. Matici, ki je pa odgovorila, da za sedaj ne more prevzeti izdavanja; isto tako odbor za stavljenje Slom. spomenika ni bil v stanu zbirke na svitlo dati. Ker tudi, kakor vemo, g. zbiratelj in urednik, z raznim delom preobložen, nima časa, baviti se z jako sitnim in mudnim razprodavanjem knjig in po izkušnjah, katere si je pridobil pri prodaji „Slom. pesnij“ nobene želje, drugega in daljnih zvezkov sam zalagati, bi se bilo to hvalovredno početje skoraj da celó ustavilo. Zato gre slavnemu odboru družbe sv. Mohora v resnici vsa hvala, da je prevzel nadaljevanje dela, katerega zahtevata narodova čast in nja ponos. To bi vendar bila nedopovedljiva sramota za slov. narod, ko bi zbranih spisov enega svojih največjih rodoljubov in prvih pisateljev,

ki se nam lepo urejeni ponujajo, ne zamogli spraviti na svitlo. Naša skrb če biti, da družbina tiskarna pri tem podvzetju škode trpela ne bo. Slomšekovih pesnij se je v teku enega leta toliko razprodalo, da so sedaj po večem (samo!) poravnani tiskovni in drugi stroški. Največ iztisov se je spečalo se vé da pri nas na Štajerskem, najmanj pa (in to v istini do čuda malo!) na Kranjskem.

Od sv. Bolfanka pri Ormužu. V soboto in nedeljo t. j. 4. in 5. t. m. imeli smo dva slovesna dneva; počastili so nas namreč naš milostljivi knez in škof! Strelba g. Koflerja nam je naznanila približanje našega pastirja in smo tedaj hiteli k nekemu križu, pri katerem se je že mnogo ljudstva zbralo, ne le iz domače, ampak tudi iz bližnje štrigovske fare iz Medjimurja. Ob šestih Njih je spremljala vsa množica med petjem, moljenjem in in strelbo v cerkvo, pred katero se je lepo okinčan slavolok nad potom razvijal. Drugi dan rano že pokali so možarji ter naznanjali imenitnost bodoče slovesnosti; in res ta dan bil je za nas pomenljiv in ostal nam bo vedno v spominu! Obhajali smo takrat 3. svečanost: posvečenje (consecratio) cerkve, blagoslovljenje altarjev in delenje sv. birmе. Vse to je trajalo celo predpoldne in še le ob $\frac{1}{4}$ 5 zvečer so se knezoškof odpeljali v Središče. Za ponovljenje naše cerkve so si naš g. župnik J. Trampuš mnogo zaslužkov pridobili. Od prve ure, ko so v našo faro stopili, je okinčanje in polepšanje starih altarjev njihova glavna skrb bila. Krasno, od našega rojaka g. J. Čučeka, zlatarja v Mariboru, ponovljeni in deloma novi altarji nam kažejo, da so stroški; od farmanov rado in voljno darovani, dobro in hvalovredno porabljeni. Prijetna hiša božja spodbuja k pobožnosti sedanji rod, pa bo tudi še naše zarodnike vedno opominjala na bogoljubnost in darežljivost roditeljev.

Iz Šaleške doline. Včeraj 6. avg. t. l. so se tukaj vršila posvetovanja radi prihodnjih volitev za deželni zbor. Povabljeni so bili najodličnejši gospodi volilci iz Slovengraške in Šoštanjске okolice, ki so tudi k posvetovanju prišli in po živahnih debatah stavila sta se kandidata gospoda dr. Ivan Lipold in dr. Jožef Šuc. Enoglasno se je sklenilo, da bodo volilci le odločno značajnega in narod ljubečega moža kandidirali. Kateri bo dobil več glasov, to nam sedaj še ni mogoče vedeti, vendar močno verjetno je, da jih ne bo dobil nobeden zadosti, če eden sam rad pred volitvijo ne odstopi in svojih glasov ne prepusti drugemu narodnemu kandidatu. Želeti je torej, da se gospoda sama poprej porazumita, da ne bo narod škode trpel, sovražnik pa zmagal in se nam smejal.

Dostavek uredništva: iz mnogih razlogov sklepamo, da g. dr. Lipold kandidate še niti sprejel ne bo! „Sl. Gosp.“ ga tudi podpirati ne more, ker se mu je pred večimi leti že izneveril. G. dr. Lipold ni naročnik Slov. Gospodarja!

Od Lohove pri Brežicah. (Lepo hvalo) moram izreči „Slov. Gospodarju“, da nas je pozorne

storil na kravje kupee iz daljne pruske Nemčije. Res je, tudi pri nas so že veliko število krav po kupili ter jih drago plačali, ker smo jih visoko cenili. Ovi kupci so trdi Nemci in se torej poslužujejo tolmačev. Ti so pa zvite buče ter si prizadevujejo vsakemu vstreči in torej po nemški pomagajo kupcu, po slovenski pa slovenskim prodajalcem, vsekako pa sebi samim. Letina pri nas ne kaže tako dobro, kakor od drugod slišimo. Pogorica je sicer vse prav lepo, ali suša silno pritiska na našo peseknato polje. Kar je lani voda vzela, bo letos suša, ako ne več. Ljudstvo se množi, kruh pa gine. Tudi tukaj so začeli novo šolo zidati. Dal Bog, da bi več hasnila, kakor stara!

Od sv. Lenarta pri Veliki nedelji. (Velik ogenj) je bil 29. julija o Oslušovcih. Pogoreli so posestniki Vida Korpar, Matija Kovačec in Anton Dolinšek. Užgal ga je 4letni sin Korparjev; otrok je našel na tleh par žveplenk, jih pobral, užgal in v šope za hramom zložene potisnil. Ogenj zgrabi streho in v $\frac{1}{2}$ uri so bili vsi tri posestniki v enem ognju. Nesreča je velika. Zgorelo je 10 poslopij, vse ravno spravljeno zrnje, seno, vsa obleka, zabela in pohištvo, Korparju tudi 3leten žrebec, 2leten bik, 1 tele in 7 prasec. Posestnikov nobeden in sploh le malo ljudi je bilo doma; vse je bilo pri vinogradih gledat, kako grozdje lepo raste. Ogenj je torej v nemar razsajal. Tudi brizgalnica iz Ormuža je prepozno došla. „Šprijemajster“ jo je torej brž zaklenil in se z pajdaši v krčmo podal boljšega vina pit, kakor ga imajo v Ormužu. Škode je 10.000 fl. Edini Kovačec je bil zavarovan za 150 fl. pri — banki Sloveniji. Ljudje pazite na žveplenke in na otroke!

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Potrebno popravljenje Zile kaj slabo napreduje; zaradi večnih komisijonov ne pridejo do trdnega dela. Proti škodi pa, katero Drava dela, se nihče ne gane; niže od Podgorijan v lepi in rodovitni Rožni dolini je Drava veliko stotin oralov najlepše zemlje že odnesla. Pred volitvami nam poslanci marsikaj obetajo, po volitvah se pa pogosto ne zmenijo za nas in naše potrebe. 10. septembra imamo volitev novega državnega poslanca za kmetijske srenje 6 sodnijskih okrajev; Celovski in Feldkirchenski okraj voli v Celovcu, Velikovski, Bleiburški, Dobrlivaški in Kapelski pa v Velikovecu. Nova volitev je za tega voljo, ker je liberalec in nemškutar Stockert poslanstvo odložil. Deželni šolski svet koroški je učiteljem v slovenskih šolah strogo ukazal nemški učiti; mudni ponemčevalci ne dobijo petletnih doklad pri plači. Protinaravnega ponemčevanja pa že otroci sami ne morejo več pretrpeti. V Kapli so šolarji vsi všli učitelju, katerega ne razumijo, ker ne vé besedice sloveski. Letina je na Koroškem prav dobra, vsaj veliko boljša, kakor zadnja 3 leta. Posebno dobro se je obnesla rž, pšenica in ječmen, tudi oves je bil lep. Kuruzo in ajdo je začela suša stiskati, toda le tu pa tam. Črešnje že dolgo niso bilo tako polne, kakor letos.

Po bčelah so začeli močno popraševati, bolj močne panje plačujejo po 5—6 fl. Zadnji sejem v Kapli je bil nenavadno živahen, zlasti veliko kupcev je prišlo iz Nemčije, ter so vse pokupili, vole, bike in krave, in drago plačali. Nek posestnik je za kravo, ki ni bila kaj posebnega, dobil 158 fl. — Potnikov tujcev vse gomazi letos po naših planinah, dolinah, jezerih in kopališčih. Mnogo denarjev nam donajajo v deželo, pa tudi mnogo prusaštva, freimavrerstva in razuzdanosti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Išel-nu v gornjem Avstrijskem sta se naš in pa nemški cesar sošla. Ali sta se pri tem slobodu tudi o političnih rečeh kaj pogovarjala, to ni prav znano. Novine poročajo marsikaj, največ govorijo o tem, da je na zahtevo nemškega cesarja, ki je ruskemu stric, baje naš cesar privolil, da sme Srbija zoper Turka iti v boj in se njej ni bati, da bi magjarski honvedi potem zasedli Beligrad. Kaj je na tem resničnega, to se bo kmalu pokazalo. Resnično pa je, da je zastran vojnih priprav nekaj časa pri nas zopet bolj tibo, ako izvzememo nov ukaz vojnega ministra. Ta je namreč ukazal, da se v slučaju vojske zamorejo do 32. leta starosti k vojni poklicati tudi tisti možki, kateri so pri novačenju sicer bili zvrženi, ki so pa še itak zmožni služiti za delavce, strežnike itd. — Gališki zbor sedaj zboruje. Turkoljubi so ga silili, naj sproži pismo do cesarja, v katerem bi zbor po zgledu Magjarov zaropotal za Turke zoper Ruse. Toda gališki poslanci turkoljubom nečejo vstreči in sklenejo torej pismo udanosti do našega svitlega cesarja. — Poslanec sv. očeta Pija IX. preuzvišeni nadškof Jakobini se je podal v Ljubljano, povabljen od ljubljanskega škofa. To je redka čast, katera je tako došla katoliškemu Slovencem. — Magjari še vedno norijo za Turka in so te dni celó v Sobotišču napravili tabor, pri katerem so kaj nesramno kazali svojo ljubezen do Turkov in sovraštvo do slovanskih Rusov in sploh do vseh Slovanov. — Hrvatje so čedalje bolj srditi na ogerske ministre, ker ti nečejo krajske železnice z hrvatskimi denarji staviti Hrvatom na korist, ampak Magjarom.

Vnanje države. Rusija pozove novih 370.000 brambovcev pod orožje brž potem, ko bo žetev in mlatitev dokončana; tudi so začeli tam z nje popisovati in izvažanje braniti, da nebi vojna, ki se zoper Turka bije, pomanjkanja trpela. — Nemčija začčenja nemilo čutiti nasledke liberalnega in sv. Cerkvo ob enem nesramno preganjajočega gospodarstva, siromaštvo narašča strahovito pri vedno večjem številu ljudi, ki ne dobijo zaslužka. Tem bolj se pa mastijo in bogatijo večjidel judovski denarni mogotei. Dohodki dač vedno pojemajo. Vkljub temu se pa nedolžni škofi in mešniki in verni katoličani marljivo zapirajo ali izganjajo. — Na Francoskem mislijo oklicati obsedni stan (Belagerungs-

zustand) ob priliki prihodajih volitev. Radikalni, t. j. divji republikanci in neverniki žugajo namreč vse posestnike poklati, če bi ti pri volitvi zmagali. — Angležem je Turk dobro breo dal; Anglež je namreč Turku ponudil svojo pomoč zoper Rusa, če se mu privoli jadрати skozi Dardanele in zasesti mesto Galipoli. Turk pa je ponosno odbil ponudbo. To je Angleža razžalilo in je dovolil sedaj Grkom, iti v boj zoper Turka. — V severni Ameriki je tamošnja republika dobila novega sovražnika. Indijanci, revni ostanki prvih prebivalcev v Ameriki, so se spuntali zoper evropske prišlece in začelo se je strašno klanje. Vlada je odposlala generala Gibbon-a z vojniki, kojih je že mnogo palo. — V izhodnji Indiji, kder Angleži gospodujejo, razsaja zopet strašna lakota. Ljudje umirajo na tisočine. Sosedni Angležev v Indiji, mohamedanski Afgani in prijatelji Rusov, so angležkej državi napovedali boj.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Celih 14 dni že se ne upajo Turki nič storiti, čeravno so 3 ruske napade na Plevno odbili in vsled tega Ruse prisilili raztrošene svoje čete zbrati. No, in Rusi so to že srečno dosegli. Gurko se je povrnil čez Balkan nazaj in dobivlja v Gabrovo in Trnovo vedno več pomoči. Cesarjevič je okoli Ruščuka nastavljal opazovalne čete, ostalih 50.000 mož pa ima med Jantro in Lomom v močno zašancanih prostorih. Proti Osman-paši stoji od Selvi čez Bogot, Bršljan in Nikopolje 45.000 mož pod generalom Zotovom, ki je povelje prevzel namesto odstavljenege Krüdenerja; general Schilder-Schuldner je pred vojaško sodnijo postavljen. Na sredi pa stoji veliki knez Nikolaj tudi z 40.000 vojakov z glavnim štanom v Sistovu. Ob enem prodira rumunski knez Karol z 30.000 Rumunov čez Donavo pri Karabiji in Nikopolju Osman-paši za hrbet. Rusi so sedaj dosti boljše razstavljeni, kakor pred 14 dnevi; združeni so podobni velikej zagvozdi, ki turške sile kala na dvoje. General Cimerman drži v svoji oblasti železnico od Črnovode do Kústendža in je za večino svojih vojakov blizu Donave na zdravih višinah pri Malčevi priredil zašancan tabor. Tu pričakuje pomoči iz Rusije; 10.000 Rusov mu je že prišlo do Izmaila, od koder se bodo po Donavi peljali do Malčeve. Do konca avgusta dojde Rusom v Bolgariji 130.000 rezervistov in tedaj se bo začel odločilni boj od ruske strani, če ga ne bodo do tiste dobe Turki začeli. Do sedaj se niso upali prav iz svojih trdnjav in šanc. Ejub-paša je zašancan okoli Razgrada, Mehemed-paša stoji z glavno vojsko od Džumaje do Osmanbazarja in Bebrove, kder se hoče z Sulejman-pašo združiti in pritisniti na Trnovo. Osman-paša se je baje iz Plevna začel pomikati nazaj proti Balkanu. Egiptovski princ Hasan pa čaka pri Varni na 30.000 Turkov, kateri so Kavkaz, kder niso nič opravili, zapustili in se sedaj po morju peljajo nazaj. Tudi iz Ba-